

Bydgoszcz, 2014-03-18

Sprawozdanie za rok 2013

Ogółem liczba odwiedzin	Ogółem liczba wypożyczonych dokumentów
42.333	64.771

Wirtualne odwiedziny w Bibliotece (Bydgoszcz) – **69.368** (licznik wejść na stronę internetową).

W porównaniu z rokiem 2012 wszystkie statystyki wskazują tendencje wzrostowe.

Najważniejsze wydarzenia

Posiedzenie Komisji Kultury i Dziedzictwa Narodowego Sejmiku Województwa Kujawsko-pomorskiego w Bibliotece w celu zapoznania się radnych z działalnością Biblioteki i Muzeum Oświaty (październik 2013).

Medal Marszałka Województwa Kujawsko-pomorskiego **Unitas Durat Palatinatus Cuiaviano-Pomeraniensis** dla Kierownika Muzeum Oświaty pani Ilony Wierzbowskiej za działalność społeczną.

2 Medale pamiątkowe Marszałka Województwa z kopernikańską dewizą „**Veritas in omnibus quaerenda est**” („We wszystkim szukać prawdy”) **za wkład w organizację wydarzeń związanych z Rokiem Mikołaja Kopernika** i Dniami Dziedzictwa Kopernikańskiego dla Biblioteki i Muzeum Oświaty.

Medale Prezydenta RP za wzorową i sumienną pracę: 3 złote, 1 srebrny, 1 brązowy.

Medal Komisji Edukacji Narodowej dla dyrektora Biblioteki.

Medal Prezydenta Miasta Bydgoszczy dla Kierownika Muzeum Oświaty za działalność społeczną.

Nagroda Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Kierownika Muzeum Oświaty za osiągnięcia w pracy zawodowej z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Nagroda Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego dla Kierownika Wydziału Informacyjno-Bibliograficznego za osiągnięcia w pracy zawodowej z okazji Dnia Edukacji Narodowej.

Ewaluacja zewnętrzna

W miesiącach lipcu i sierpniu przeprowadzono ewaluację zewnętrzną problemową i całościową. Po ewaluacjach w Inowrocławiu (2011), Bydgoszczy i Koronowie (2012), zgodnie z planem Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty przeprowadzono ewaluację zewnętrzną w kolejnych Filiach Biblioteki: w **Nakle nad Notecią, Szubinie i Świeciu**. Biblioteki otrzymały wysokie oceny. Najwyżej oceniono (poziom spełniania wymagania **A**) koncepcję pracy Biblioteki opracowaną i zaproponowaną przez dyrektora oraz przyjętą do realizacji przez Radę pedagogiczną we wrześniu 2011 r.

Kontrola Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy

Na przełomie listopada i grudnia Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy przeprowadziła w Bibliotece kontrolę problemową gospodarki finansowej obejmującą swoim zakresem prawidłowość ustalania wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. W styczniu 2014 r. dyrektor otrzymała Wystąpienie pokontrolne, na które udzieliła odpowiedzi.

Kontrola Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy

W czerwcu na wniosek Kujawsko-Pomorskiego Kuratora Oświaty przeprowadzono kontrolę w zakresie spełniania wymagań kwalifikacyjnych przez nauczycieli bibliotekarzy zatrudnionych w PBW. Kontrola bez zaleceń.

Kontrola Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu

Od czerwca do grudnia prowadzona była kontrola problemowa w Filiach Biblioteki: Sępólnie Krajeńskim, Tucholi, Nakle nad Notecią, Koronowie, Żninie.

Najważniejsze przedsięwzięcia

- **Międzywojewódzki konkurs na komiks o Mikołaju Koperniku** promujący **Rok Mikołaja Kopernika i Dni Dziedzictwa Kopernikańskiego** w województwach kujawsko-pomorskim i warmińsko-mazurskim, mający na celu przybliżenie postaci i dzieła Mikołaja Kopernika oraz rozwijanie talentów plastycznych i literackich uczniów (czerwiec).
- Konkursy wojewódzkie „**Unia Europejska w oczach dziecka**” i „**Jak to jest być obywatelem Unii Europejskiej?**” promujący Rok Obywateli Unii Europejskiej, zorganizowane w celu rozwijania postaw obywatelskich i zaangażowania w życie społeczne (styczeń, czerwiec).
- Wojewódzka konferencja dla nauczycieli „**Nauczyciel – obywatel Unii Europejskiej**” promująca Rok Obywateli Unii Europejskiej, zorganizowana w celu rozwijania postaw obywatelskich i zaangażowania w życie społeczne (czerwiec).
- Udział w **Europejskim Dniu Dziedzictwa** pod hasłem „Nie od razu Polskę zbudowano” – wystawa pt. „**Pamiętki PRL-u**” (wrzesień).
- Organizacja debaty oksfordzkiej w **Europejskim Tygodniu Aktywności Lokalnej** zorganizowana we współpracy z Urzędem Miasta Bydgoszczy. Uczestnikami byli uczniowie dwóch gimnazjów, którzy przeprowadzili debatę na temat aktywnego udziału w życiu publicznym. Całość odbyła się w sali sesyjnej Ratusza (październik).
- Udział w **Bydgoskim Festiwalu Nauki** – ścieżka humanistyczna (maj).
- Udział w **Europejskiej Nocy Muzeów** pod nazwą „Obrazem i dźwiękiem na skrzydłach fantazji” we współpracy z OSW nr 1 w Bydgoszczy (maj).
- **Tydzień Bibliotek** pod hasłem „Biblioteka ciągle w grze” – organizacja lekcji „Z ortografią na wesoło” (maj).
- **Prezentacja wystawy o Marianie Rejewskim** w województwie: na Wydziale Nauk Historycznych **UMK w Toruniu**, otwarcie zaszczylił **Wicemarszałek Senatu RP pan Jan Wyrowiński** (luty), następnie w Liceum Ogólnokształcącym w Szubinie (maj), Bibliotece w Inowrocławiu (czerwiec), w Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim (czerwiec), Bibliotece Publicznej w Tucholi (czerwiec-lipiec). Otwarcu każdorazowo

towarzyszył wykład kustosza Muzeum Wojsk Lądowych w Bydgoszczy pana ppłk. rez. Jerzego Lelwica (od lutego do lipca).

- **Organizacja konferencji w województwie „Nowa rola bibliotek pedagogicznych w zakresie wspomagania szkół i nauczycieli”** (październik – Mogilno, listopad – Żnin, następne w roku 2014).
- Udziału w **Dniu Animatora Kultury** zorganizowanym przez Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy w celu prezentacji działalności Biblioteki (listopad).
- W ciągu całego roku **promowano czytelnictwo organizując szereg konkursów** wojewódzkich, powiatowych, gminnych, międzyszkolnych w Bydgoszczy i Filiach np. „Czytanie mnie kręci” (Sępólno Krajeńskie), „Apetyt na czytanie” (Świecie).
- Systematycznie w ciągu całego roku organizowano wystawy okolicznościowych ze zbiorów Biblioteki. Promowano ogólnopolski **Rok Juliana Tuwima, Aleksandra Fredry i prof. Jana Czochralskiego** w województwie (konkursy, wystawy, spotkanie z wnuczką prof. Jana Czochralskiego w Nakle nad Notecią).
- 7 września Biblioteka oraz Zespół Szkół nr 10 w Bydgoszczy włączyli się aktywnie do ogólnopolskiej akcji **Narodowego Czytania utworów Aleksandra Fredry**.
- 27 września w sali sesyjnej koronowskiego ratusza, Filia w Koronowie i Towarzystwo Miłośników Ziemi Koronowskiej, zorganizowały symposium pod nazwą **(Nie)ludzkie losy – deportacje Polaków do ZSRR w czasie II wojny światowej**.
- Filia w Inowrocławiu po raz 3. zorganizowała **Europejski Tydzień Świadomości Dysleksji** (październik).
- Filia w Sępólnie Krajeńskim zorganizowała piątą edycję **Dyktanda o Pióro Burmistrza Sępólna Krajeńskiego o tytuł Mistrza Ortografii** (grudzień).
- Po raz pierwszy **Biblioteka była organizacją goszczącą dla 4 wolontariuszy**: z Włoch, Hiszpanii, Bośni i Hercegowiny oraz Ukrainy, w ramach wolontariatu europejskiego. W środowisku szkolnym ogromne zainteresowanie wzbudziły zajęcia z wolontariuszami z zagranicy. Goście uczestniczyli także z zajęciach zorganizowanych w Mogilnie (2 razy), Nakle nad Notecią i Tucholi. Celem projektu była wymiana międzykulturowa, podniesienie kompetencji językowych nauczycieli i uczniów, rozbudzenie tolerancji, przeciwdziałanie ksenofobii. Biblioteka uzyskała akredytację Narodowej Agencji. Projekt został zrealizowany we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji w ramach poddziałania „Wolontariat Europejski” (październik 2013-luty 2014).

Zintegrowany Katalog Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego w projekcie „INFOBIBNET: informacja biblioteka, sieć” – bis.

Prolib – zintegrowany system komputerowy dla bibliotek. Katalog OPAC WWW.

Biblioteka w Bydgoszczy i wszystkie Filie terenowe **tworzą Zintegrowany Katalog Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko-Pomorskiego** w projekcie „**INFOBIBNET: informacja, biblioteka sieć**” od 2006 r. W związku z tym, Biblioteka od 2006 r. posiada **wyłącznie katalogi** elektroniczne **dostępne przez OPAC WWW**. Biblioteka współpracuje z Wojewódzką Biblioteką Publiczną – Książnicą Kopernikańską w Toruniu oraz Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną im. W. Bełzy w Bydgoszczy w zakresie tworzenia elektronicznych baz danych o materiałach bibliotecznych w województwie. Opracowanie zbiorów jest prowadzone na najwyższym stopniu szczegółowości i zgodnie z językiem haseł przedmiotowych Biblioteki Narodowej w Warszawie (JHP BN). **Bazy danych dostępne** są także w katalogu rozproszonym bibliotek naukowych w Polsce o nazwie **KaRo** oraz Narodowym Uniwersalnym Katalogu w skrócie **NUKat**.

W ramach wykupionych polis serwisowych systemu Prolib nastąpiła reinstalacja systemu. W październiku Biblioteka otrzymała **nową wersję elektronicznej wypożyczalni** oraz szereg nowych funkcjonalności systemu. Wiązało się to z zakupieniem szkolenia dla nauczycieli bibliotekarzy. Do dyspozycji Biblioteka otrzymała dostęp do bazy testowej, w celu poznania działania nowej wypożyczalni i innych funkcjonalności w praktyce.

W 2013 r. dokupiono brakujące licencje Prolib, po jednej dla Filii w Koronowie i Żninie oraz 2 licencje do opracowania artykułów z czasopism fachowych dla potrzeb nauczycieli (Bydgoszcz). **Ogółem Biblioteka posiada 20 licencji**, zgodnie z harmonogramem zatwierdzonym przez Skarbnika Województwa Kujawsko-pomorskiego.

9 licencji użytkują Filie terenowe (po 1 w każdej Bibliotece), pozostałe użytkują: 1 – Wydział Gromadzenia Zbiorów, 4 – Wydział Opracowania i Katalogów, 2 – Wypożyczalnia, 1 – magazyn książek, 2 – Wydziały Informacyjno-Bibliograficzny, 1 – Czytelnia. Dotychczas baza artykułów z czasopism fachowych dla potrzeb nauczycieli była dostępna lokalnie, na miejscu w Bibliotece. Dwie licencje Proliba pozwolą udostępnić informację dla potrzeb nauczycieli o zawartości czasopism fachowych przez Internet. Aktualny stan posiadanych licencji zapewnia prawidłowe funkcjonowanie Biblioteki w Bydgoszczy i Filii terenowych. **Dla porównania - Książnica Kopernikańska w Toruniu posiada ponad 50 licencji, a WiMBP w Bydgoszczy ponad 40 licencji** i dopiero zaczynają wprowadzać do bazy danych zasoby w Filiach. Dla porównania - Książnica Kopernikańska w Toruniu zatrudnia 8 informatyków, a WiMBP w Bydgoszczy – 6 informatyków.

Drugą bardzo ważną sprawą było **wdrożenie od stycznia 2013 r. elektronicznych wypożyczalni w Filiach** (w Bydgoszczy od września 2011 r., w Koronowie i Żninie – od 2014 r. po uzupełnieniu bazy danych). **Czytelnik może zamawiać i rezerwować książki** przez Internet w dogodnym dla siebie czasie oraz **zarządzać własnym kontem**, np. przedłużyć termin wypożyczenia dokumentu.

Zakup wyposażenia i sprzętu

Zgodnie z planem, w miarę potrzeb i możliwości, **dyrektor dba o równomierny rozwój Bibliotek w Bydgoszczy i Filiach terenowych**. W roku sprawozdawczym zmodernizowano bazę dydaktyczną w Filiach poprzez zakupienie nowego wyposażenia i sprzętu.

Zakupiono **meble** do Bibliotek w Świeciu i Żninie, stoliki pod komputery w Koronowie i Mogilnie. W związku z awariami sprzętu, w trybie nagłym zakupiono 3 **laptopy i tablety** do pracy w Mogilnie, Sępólnie Krajeńskim i Tucholi oraz po 1 laptopie do pracy w Koronowie i Bydgoszczy, w celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania bibliotek. Zakupiono **rzutnik** do Świecia dla potrzeb organizacji lekcji dla uczniów, szkoleń i konferencji.

W związku z tym, iż Biblioteka wykupiła **nową wersję oprogramowania VULCAN** zakupiono 2 komputery do administracji, które odpowiadają wymaganiom sprzętowym nowego programu.

W związku ze zgłaszanymi postulatami czytelników, **powiększono czytelnię w Filii w Nakle nad Notecią**. Trzeba dodać, iż budynek zyskał nową elewację, został docieplony, zmodernizowano kotłownię, zmieniono piec na gazowy, wymieniono całą sieć centralnego ogrzewania.

Starostwo Powiatowe w Mogilnie **wyremontowało nieodpłatnie Bibliotekę w Mogilnie**.

Biblioteka w Nakle nad Notecią otrzymała kolejny rok z rządu **dotację celową na zakup książek**, przyznaną przez Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią, w kwocie 1.500,- zł.

Pozyskano nagrody w konkursach, fundatorami byli m. in.: Kujawsko-pomorski Kurator Oświaty w Bydgoszczy, Prezydent Miasta Bydgoszczy, Europe Direct – Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej przy Wyższej Szkole Gospodarki w Bydgoszczy, posłowie do Parlamentu Europejskiego pan **Janusz Zemke i pan Tadeusza Zwiefka**.

Rekordowy zakup książek

Rok sprawozdawczy był rekordowy, jeżeli chodzi o liczbę zakupionych książek. Łączna liczba to **3133 woluminy**, w kwocie ponad **97.500,- zł**. Dodatkowo pozyskano rekordową liczbę darów. W związku z przeprowadzką Biblioteki Głównej UKW do nowego gmachu, nauczyciele bibliotekarze mogli wybrać książki dla Biblioteki i Filii. Łącznie pozyskano **1350 woluminów** książek na kwotę ponad **31.500,- zł** z UKW i od innych darczyńców. Ogółem do inwentarza wpisano **4483 woluminów**.

Finanse

W ciągu całego roku gromadzono środki na wydzielonym rachunku dochodów własnych zgodnie z Regulaminem Biblioteki i wydatkowano zgodnie z planem finansowym.

Z budżetu wydatkowano środki zgodnie z planem finansowym. Oprócz wydatków na płace, utrzymanie Biblioteki, największy wydatek stanowiło opłacenie polis serwisowych oprogramowania Prolib oraz zapłata za prenumeratę.

Szkolimy się

W ciągu całego roku pracownicy Biblioteki wzięli udział w różnych szkoleniach w celu podnoszenia kompetencji zawodowych, w tym szkoleniach BHP, p-poż. i ratownictwa przedmedycznego.

Nauczyciele bibliotekarze systematycznie brali udział w szkoleniach się w ramach WDN, w tym w 2-dniowym **szkoleniu Prolib** zamówionym u producenta oprogramowania. Szkolili się także ze środków na doskonalenie nauczycieli zgodnie z planem finansowym dla Biblioteki.

Nauczyciele bibliotekarze wzięli udział w wycieczce dydaktycznej, w ramach której zwiedzili gmach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

W szkoleniach brali udział Główna Księgowa oraz inni pracownicy administracji i obsługi.

W związku z nowym Rozporządzeniem MEN w sprawie funkcjonowania publicznych bibliotek pedagogicznych z dnia 28 lutego 2013 r. dyrektor i kierownicy (łącznie 6 osób) wzięli udział w 3-dniowej konferencji dla dyrektorów i kierowników bibliotek pedagogicznych zorganizowanej w Warszawie przez Ośrodek Rozwoju Edukacji.

W ciągu całego roku dyrektor uczestniczyła w konferencjach, seminariach, szkoleniach dla dyrektorów bibliotek pedagogicznych i placówek oświatowych organizowanych przez Departament Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie oraz szkoły wyższe i KPCEN-y.

Chętnie dzielimy się wiedzą i doświadczeniem

Nauczyciele umiejętnie dzielą się wiedzą i doświadczeniem, publikując materiały w czasopismach, w tym regionalnym **UczMy**, na portalach internetowych np. **nasze kujawsko-pomorskie.pl**, **Klub Odkrywców Historii Regionu**, stronach **www bibliotek** w Bydgoszczy i Filiach, na stronie ORE, a także na szkoleniach, konferencjach, wystawach. Biblioteka bierze udział w realizacji Strategii Rozwoju Edukacji w Bydgoszczy, opartej na innowacyjności i kreatywności oraz programie wspierania ucznia zdolnego.

Dyrektor zorganizowała 3 własne projekty edukacyjne:

- 1. Prezentacja wystawy o patronie Biblioteki w województwie**
- 2. Konferencje w województwie, dotyczące nowej roli bibliotek pedagogicznych w zakresie organizowania i prowadzenia wspomaganie szkół oraz tworzenia sieci współpracy dla nauczycieli**
- 3. Wolontariat europejski we współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji.**

Hity

Ogromnym zainteresowaniem mieszkańców regionu cieszyła się **wystawa o Marianie Rejewskim** w województwie. Za każdym razem było to wydarzenie, któremu towarzyszyły obszerne relacje w mediach lokalnych, a także lokalnej telewizji.

Jeżeli chodzi o projekty edukacyjne realizowane w Bibliotece cyklicznie, w każdym roku szkolnym, to największym zainteresowaniem cieszą się lekcje o Marianie Rejewskim i polskich kryptologach w Muzeum Oświaty oraz lekcje muzealne.

Z równie dużym zainteresowaniem spotykają się zajęcia edukacyjne w **Dziecięcej Akademii Czytania Bajek**. **Gościem specjalnym** w Akademii była pani **Anna Łukaszewska, Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty**, która uświetniła zajęcia swoją obecnością i przeczytała dzieciom legendę pod tytułem „Pan Twardowski”.

W roku szkolnym 2013/2014 dyrektor zaproponowała nową formułę zajęć. W związku z wielokulturowością regionu, przebiegają one **pod hasłem Kujawsko-Pomorskiej Akademii Dziecięcej** i mają na celu wymianę międzykulturową. Każda Filia prezentuje w Bydgoszczy swój region. Zaprezentowały się: Sępólno Krajeńskie (Krajna, przedstawienie teatralne), Tuchola (Towarzystwo Borowiackie) i Żnin (Pałuki, przedstawienie), kolejne Filie w roku 2014. Zajęcia wzbudzają ogromne emocje zarówno wśród uczniów, którzy przyjeżdżają do Bydgoszczy zaprezentować swój region, jak i wśród tych, którzy przyszli na zajęcia, w celu zapoznania się z dziedzictwem kulturowym regionu. Nauczyciele z uczniami zapisują się na kolejne zajęcia i rezerwują terminy.

W Bydgoszczy ogromne zainteresowanie wzbudziły **zajęcia z wolontariuszami z zagranicy**. Biblioteka była organizacją goszczącą dla 4 wolontariuszy: z Włoch, Hiszpanii, Bośni i Hercegowiny oraz Ukrainy. Goście uczestniczyli także z zajęciach zorganizowanych w Mogilnie, Nakle n. Notecią i Tucholi, które były obszernie relacjonowane w mediach lokalnych. Celem projektu była wymiana międzykulturowa, podniesienie kompetencji językowych nauczycieli i uczniów, rozbudzenie i pogłębianie tolerancji, przeciwdziałanie ksenofobii. Biblioteka uzyskała akredytację Narodowej Agencji. Projekt został zrealizowany we współpracy z FRSE. Koordynatorem projektu w Bibliotece była pani Agnieszka Krawczyk, która w ramach przygotowań wzięła udział w 3-dniowym seminarium dla organizacji goszczących wolontariuszy w Konstancinie.

Strzałem w dziesiątkę okazały się **konferencje dla nauczycieli bibliotekarzy w województwie**. Nie tylko cieszy fakt, iż z zaproszenia skorzystali wszyscy nauczyciele bibliotekarze, ale szczególnie fakt, iż konferencje bezpośrednio przełożyły się na wzrost liczby zapisujących się do bibliotek nauczycieli. W efekcie nawiązano współpracę i rozpoczęto przygotowania do następnych spotkań, już w ramach sieci współpracy dla nauczycieli.

Wnioski

Pozytywna opinia Departamentu Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu w sprawie proponowanych przedsięwzięć, konferencji, imprez, konkursów pozwoliła poszerzyć ofertę edukacyjną Biblioteki w województwie. Propozycje skierowane do mieszkańców regionu zostały przyjęte z dużym zainteresowaniem w środowisku i odpowiadały jego potrzebom. Dzięki dobrej współpracy z Departamentem zrealizowano nowatorskie projekty edukacyjne, a szereg działań Biblioteki zostało objętych Patronatem Marszałka Województwa Kujawsko-pomorskiego pana Piotra Całbeckiego.

Wnioski do dalszej pracy

1. **Dbać o wysoką jakość baz danych** o zbiorach Biblioteki i Filii w Zintegrowanym Katalogu Bibliotek Samorządowych Województwa Kujawsko-pomorskiego **OPAC WWW**.
2. **Organizować i prowadzić wspomaganie szkół i nauczycieli** zgodnie z nowym rozporządzeniem MEN.
3. **Unowocześniać bazę dydaktyczną** systematycznie w miarę potrzeb i możliwości finansowych.
4. **Włączyć Bibliotekę i Filie do Narodowego Programu Czytelnictwa** we współpracy z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Opracowała: Ewa Pronobis-Sosnowska